

שיעור 12*
11 - 17 יוני

ימיו האחרונים של ישוע לפני קורבן המשיח

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: מתי 16-1:26; לוקס 48:12; מתי 19-17:26; קורינתיים א' 7:5; מתי 46-36:26; מתי 75-51:26

פסוק לשינון: "אמר להם ישוע: 'אתם כלכם תפּשלו בגללי הלילה, שְהרי פתוב, אִפְּה אֶת-הָרֶעָה וּתְפוּצִין הַצֶּאֱן'" (מתי 31:26).

בשיעור זה נלמד על כניסתו של ישוע לפרק הזמן שלפני מותו על הצלב. העולם והיקום כולו עומדים בפני רגע קריטי ביותר בתולדות הבריאה. כל-כך הרבה לקחים נוכל להפיק מהאירועים שבים נעסוק השבוע אולם בקוראינו הבה ונתמקד בנושא החופש ורצון חופשי. ראו כיצד נהגו דמויות שונות במתנה היקרה והגדולה ששמה חופש. צאו ולימדו כיצד השפיעו החלטות אלו- שימוש בצורה זו או אחרת של המתנה הזו על נצח הנצחים. פטרוס, יהודה והאישה עם פך השמן היקר, על כול אלה היה לקבל החלטות. והחשוב ביותר הוא שישוע היה צריך לקבל החלטות גם הוא והגדולה שבהן הייתה ללכת לצלב למרות שטבעו האנושי זעק כנגד כך: "אָבִי, אִם אֶפְשֶׁר הִדְבֵר, הַעֲבֵר נָא מִמּוֹנֵי אֶת הַפּוֹס הַזֶּאת, אֲדָּ לֹא כְרָצוֹנִי אֲנִי כִּי אִם כְּרָצוֹנְךָ אֲתָה" (מתי 39:26). האירוניה מדהימה: מתנת הרצון החופשי שהוענקה לנו הייתה הכלי לשימוש לרעה שהביא את ישוע למצב זה, נקודה שבה ישוע ברצונו החופשי צריך היה לבחור בין אם להושיע או לא להושיע אותנו מהרס מוחלט שהבאנו על עצמנו ברצוננו החופשי.

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 18 ליוני

“מעשה טוב”

אנו למדים על ימיו האחרונים של ישוע עלי אדמות לפני מותו על הצלב לפני קומו לתחייה ולפני שהתגלה בפני תלמידיו ועוד כמושיע העולם שקם לתחייה. עם כל אהבתם של חסידיו לו היה להם הרבה מה ללמוד אודות זהותו וכל שעתיד היה לעשות למענם. במבט לאחור אנו יכולים לדעת וללמוד מעל ומעבר למה שידעו תלמידיו בקוראנו את כתבי הקודש ובמיוחד בכתביו של שאול; אנו יודעים הרבה יותר מתלמידיו דאז מי היה ישוע ומה עשה למענם.

לרקע זה קיראו את מתי 16:1-26. מהי המשמעות המיוחדת של מתנה זו? ומה זה בא ללמד אותנו על איך עלינו להתייחס לישוע?

ראו כיצד מציג מתי את הסיפור של משיחת ראשו של ישוע (נראה שזה קרה לפני כניסתו המלכותית לירושלים) תוך כדי שזממו להרגו. בעת שמספר מבני עמו תיכננו להרגו, הרעיפה עליו מרים אהבה ומסירות ללא מעצורים: **“נִגְשָׁה אֵלָיו אִשָּׁה שֶׁהִחֲזִיקָה פֶּךָ שָׁמֶן וּבֹו בַשֶּׁם יִקָּר מֵאֹד וַיִּצְקָה אוֹתוֹ עַל רֵאשׁוֹ בְּהִיּוֹתוֹ מִסֵּב לֵיד הַשֶּׁלְחָן”** (מתי 7: 26). בעוד שהתלמידים התלוננו על הבזבוז קרא ישוע למעשה: טוב! תוך מעשה זה בהפגנת יוקרה חשפה האישה הזו את הרגשות העמוקות שבליבה כלפי ישוע. למרות שהיא לא ידעה את כל העתיד לקרות ואת משמעות הדברים היא הבינה מספיק בשביל להכיר בעובדה שהיא חבה לישוע כל כך הרבה ורצתה להעניק לו משהו בחזרה.

אולי היא שמעה את דבריו: **“כֹּל מִי שֶׁנָּתַן לִי הַרְבֵּה, יִדְרֹשׁ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה; וּמִי שֶׁהִפְקִד בְּיָדוֹ הַרְבֵּה, יִדְרֹשׁ מִמֶּנּוּ עוֹד יוֹתֵר”** (לוקס 12: 48). בינתיים מי שראה וחזה הרבה יותר ממעשיו של ישוע- התלמידים, לא הבינו בבירור את הנקודה הזו כשם שהבינה מרים. “הבושם הזה סימל את לבה המלא על גדותיו. היה זה מעשה כלפי חוץ להפגין אהבה הניזונה מזרמים שמימיים עד שעבר על גדותיו. והבושם היקר הזה של מרים שהתלמידים קראו לו ביזבוז חוזר ושונה אלפי פעמים בלבבות הרגישים של אחרים” (אלן גיי ווייט בפרשנות כתבי הקודש של האדבנטיסטים שומרי השבת, כרך 5 עמ' 1101).

מה מלמד אותנו סיפור זה, כיצד עלינו להגיב למה שניתן לנו בישוע? מתוך רצון חופשי? אילו 'מעשים טובים' אנו יכולים לעשות למענו בתגובה למה שעשה בשבילנו?

הברית החדשה

קיראו את מתי 19-17:26. מדוע זה כל-כך חשוב שזה התחולל בזמן הפסח? (ראו גם שמות 12:1-17; קורинתיים א' 7:5).

סיפור יציאת מצרים הוא כמובן סיפור על גאולה וישועה- מה שאלוהים עושה למען חסרי האונים. סמל מתאים ביותר למה שעתיד היה ישוע לעשות למעננו.

קיראו את מתי 29-26:26. מה אומר ישוע לתלמידיו? מה משמע מילותיו עבורנו?

ישוע הצביע על המשמעות העמוקה יותר של הפסח. השחרור והחירות ממצרים היה בשל כוחו המופלא וריבונותו של אלוהים אולם לא היה די בכך. לא היתה זו הגאולה שהעברים או אנחנו צריכים באמת. אנו צריכים את הגאולה שקיימת בישוע: חיי עולם. "לכן הוא מתנדף לברית חדשה, ועל-ידי כך מאחר שמת לפדות מן הפשעים אשר נעשו בימי הברית הראשונה יקבלו המקראים את נחלת עולם המבטחת" (עברים 9:15). ישוע מלמד אותם את המשמעות האמיתית שבגמיעת היין ואכילת הלחם; כל אלה הצביעו על מותו העתידי על הצלב.

אם כן שלא כמו הקרבת קורבנות של חיות שהצביעו לעתיד קורבן המשיח, נטילת חלק בסעודת האדון מצביעה לעבר, לקורבן המשיח. בכל נושא מצביעים הסמלים לעבר ישוע על הצלב. ועם כל זאת לא נגמר הסיפור בקורבן המשיח. כשאומר ישוע לתלמידיו שהוא לא ישתה מפרי הגפן "עד אותו היום אשר אשתהו חדש עמכם במלכות אבי" (מתי 29:26). הוא מצביע לכיוון העתיד, לביאתו השנייה ומעבר לזה.

חישבו על דבריו של ישוע, שהוא לא ישתה מפרי הגפן עד שלא נהיה איתו במלכות אביו. מה זה בא ללמד על האינטימיות שתהיה לו איתנו? כיצד נוכל לחוות משהו מאינטימיות זו איתו היום?

גת שמנים

בשבוע חג הפסח הקריבו הכוהנים אלפי אלפים של כבשים בבית המקדש שהיה מעט מעל לנחל קידרון כך שהדם שנשפך על המזבח עשה דרכו לנחל. סביר מאוד להניח שאפיק המים שהוביל לקידרון היה אדום מהדם שנשפך. ייתכן שישוע ותלמידיו חצו את פלג המים בדרכם לגת שמנים.

קיראו את מתי 46-36:26. מדוע היה גת שמנים חוויה קשה כל-כך לישוע? מה התרחש שם בדיוק.

לא היה זה המוות הפיזי שממנו ירא ישוע כשהתפלל לאביו לבקש שתעבור ממנו כוס זו. הכוס שהחרידה את רוחו של ישוע הייתה זו של ההפרדה בינו לבין האב. ישוע ידע שעל-מנת להיות לחוטא במקומו, למות למעננו ובמקומו ולקחת על עצמו את חרון אף אלוהים כנגד החטא, הוא יאלץ להיפרד מאביו. החילול והפרת חוקיו הקדושים של אלוהים הייתה כל-כך חמורה שדינה היה מותו של המורשע. ישוע בא בדיוק לשם כך, לפטור אותנו מהעונש הבטוח לנו בעבור חטאינו שעשוי היה להפרידנו מאלוהים. אלה היו הדברים שעל כף המאזניים בשבילו ובשבילנו.

"בעת שנפרשו בפני המשיח נושאי העימות והחיכוך, נמלאה נפשו בחרדת הפרידה מאלוהים. השטן אמר לו שאם הוא יהיה אחראי ועָרַב לעולם הנטול תחת עול החטא, תהא פרידתו נצחית. הוא ייחשב לחבר בממלכת השטן ולעולם לא יהיה עוד יחד עם אלוהים. הרגע האיום הגיע - הרגע בו תלוי היה גורל העולם כולו. גורל האנושות רעד במאזן. אפילו עכשיו יכל המשיח למאן לשתות את הכוס שהייתה מנת חלקו של האשם. עדיין לא היה מאוחר מדי. הוא יכל למחות את זיעת הדם מגבותיו ולהותיר את המין האנושי להישמד בחטאיו. הוא יכל לומר שעדיף שהחוטא ישלם בעצמו עבור חטאיו ואני אחזור אל אבי בשמיים. האם ישתה בן האלוהים את הכוס המרה של ההשפלה והעוגמה? האם יסבול החף מפשע את תוצאות קללת החטא על-מנת להושיע את האשמים?" (אלן גיי ווייט, 'חמדת הדורות', עמ' 687, 690).

כיצד צריכה להשפיע עלינו נכונותו של ישוע לעשות למעננו את שעשה, במיוחד כשמדובר בהושטת יד עוזרת לאחרים? כיצד נוכל ללמוד לתת דוגמה טובה יותר של דמותו של ישוע בחיינו?

יהודה מוכר את נפשו

כמה עצוב סיפורו של יהודה! אם היו חייו מסתיימים לפני המסע לירושלים ייתכן והיה נחשב בין הגיבורים הנערצים ביותר בהיסטוריה. בתי קהילה היו נקראים על שמו, אולם במקום זאת קשור שמו עם בגידה ותרמית.

קיראו את יוחנן 6:70 ולוקס 3:22. כיצד עוזרים לנו פסוקים אלו להבין את מעשיו של יהודה?

כמובן שלהאשים את השטן במה שעשה יהודה זה בסדר אבל עדיין נשאלת השאלה: מה היה בו ביהודה שאיפשר לשטן להוביל אותו לכזאת תרמית? אחרי הכל נאמר שהשטן ניסה לפתות את פטרוס גם כן (ראו לוקס 31:22). ההבדל הוא שיהודה סירב לתת את כל ליבו לאדון; הוא החזיק בחטא מסויים, הפגם הזה שבאופיו איפשר לשטן להיכנס לליבו ולהובילו למעשה המתועב. שוב נראית לנו תוצאה של בחירה חופשית.

קיראו את מתי 26:47-50; 10:1-27. אילו לקחים נוכל להפיק מסיפור עצוב זה אודות יהודה?

במתי 26:47-50 אנו רואים את גדוד החיילים (בערך 600 איש) שבאו בעקבות יהודה, בלויית כוהנים גדולים וזקני עם גם כן. איזה מעמד של הפגנת כוח ליהודה! כשיש לך משהו שאנשים ממש רוצים, יש בידך כוח עצום כשם שהיה ליהודה. זה טוב כל עוד יש לך את מה שהם רוצים. אולם ברגע שהם ישיגו את שהם רוצים ואינם מעוניינים עוד במה שיש לך להציע הם לא זקוקים לך יותר. תוך שעות ספורות יהודה יהיה לבדו ומחוסר כל. עוד לקח חשוב ניתן ללמוד בעבור מה שיהודה הפסיד נפשו: שלושים כסף? במונחים של ימינו שווה הסכום למשכורת של חודש עד ארבעה מקסימום, תלוי למה הייתה הכוונה במטבע הכסף. גם אם זה היה עשר או מאה פעמים הסכום שימו לב למחיר האישי הגבוה ששילם! וכפי שאנו למדים מהסיפור גם את זה הוא הפסיד. הוא לא נהנה מהכסף ובמקום זאת השליך הכל לרגליהם של אלו ששילמו לו. איזו דוגמה מאלפת לכך שכל דבר שגורם לנו להתרחק מישוע אינו שווה איבוד נפשנו ובסופו של דבר הוא חסר תועלת כמו כספו של יהודה. יהודה היה קרוב כל-כך לחיי עולם ועדיין בחר להשליך את הכל בעד כלום.

דחייתו של פטרוס

ישוע ידע מבעוד מועד אודות בחירתו החופשית של יהודה לבגוד בו, מקור אחד מרבים בכתבי הקודש המראה כי ידיעתו של אלוהים מראש אודות הבחירה החופשית שלנו אינה מפרה את החופש שלנו. לא רק שישוע ידע מראש אודות הבגידה של יהודה הוא גם ידע וחזה מראש שלמרות העזות שהפגין פטרוס, הלה ידחה אותו ויברח ממנו ברגע המכריע.

קיראו את מתי 26: 51-75. מדוע לדעתכם דחה פטרוס את ישוע?

לעיתים קרובות הדעה הרווחת היא שפטרוס התכחש לישוע פשוט משום שהוא פחד. אבל היה זה אומץ ליבו של פטרוס (על-פי יוחנן 10: 18) שהניע אותו לשלוף חרבו כנגד החיילים הרומיים. פטרוס היה מוכן למות בתהילה כלשהיא עד שעצר ישוע בעדו. מה נשתנה אם כך מרגע המוכנות הזו לקרב ועד לרגע שבו התכחש פטרוס לישוע? מדוע הוא הצהיר שאינו מחסידיו של ישוע באומרו: "אֵינְנִי מַכִּיר אֶת הָאִישׁ" (מתי 26: 72)? אולי משום שפטרוס הבין שאינו יודע בדיוק מיהו האיש ולשם מה הוא בא ומה משמע עצירתו. כך שברגע של חששות התכחש פטרוס לישוע ברגע שהבין כי אינו ממש יודע לשם מה בא ישוע. הוא נכנע כשנראה היה לו שישוע נכנע גם הוא. פטרוס עדיין הסתמך יותר מדי על עצמו והבנתו במקום לבטוח בישוע במאת האחוזים אפילו שהוא ראה את כל האותות שעשה ישוע ושמע את כל מה שישוע אמר ולימד (מתי 16: 16). התכחשותו של פטרוס מלמדת שכל האותות והניסים שבעולם לא יוכלו להחזיק אותנו באמונה לאלוהים עד שליבנו כנוע לו.

בבשורה על-פי לוקס מסופר שבפעם השלישית שהתכחש פטרוס באומרו שלא היה תלמידו של ישוע, "אֵז פְּנֵה הָאָדוֹן וְהִבִּיט אֶל פִּיפֵא" (לוקס 22: 61). המילה בשימוש במקור ביוונית - אֵימְבִּלִיפּוֹ היא המילה שתיארה את המבט שהפנה ישוע לעבר פטרוס, אותו מבט אל תוך נשמתו שהביט בו בשעה שפגש בו בראשונה (ראו יוחנן 1: 42). איזו תקווה נוכל לשאוב מכך לגבי אהבתו של אלוהים אלינו גם כשאנו נופלים לחטא כשם שקרה לפטרוס?

חומר נוסף למחשבה: ב 1959 פרצו שני ביריונים לבית בקנָס ורצחו הורים ואת שני ילדיהם בשנות העשרה. לפני שנמצאו הרוצחים כתב אחי האב שנרצח מכתב לעיתון המקומי: "ישנה התרעמות והתמרמרות בקהילה הזו. שמעתי לא פעם שאם ימצאו הרוצחים עליהם להיתלות על העץ הקרוב ביותר. אל לנו להרגיש ככה. את הנעשה אין להשיב, לקחת חיי אדם אחר לא ישנה את שנעשה. במקום זאת בואו ונסלח כפי שהיה אלוהים רוצה שנסלח. זה לא נכון ולא טוב שנטור טינה בליבנו. אלו שעשו מעשה זה יווכחו שזה קשה מאוד לחיות עם תוצאות מעשיהם. השקט הנפשי היחיד שזמין לרוצח יבוא כשיילך לאלוהים לבקש סליחה. אל לנו לעמוד בדרכו כי אם בואו ונתפלל שהוא אכן ימצא את השלום" (טרומן קפוטה, "בדם קר", עמ' 124. ניו יורק, הוצאת ספרייה מודרנית 2013).

בהנחינו בצד את השאלות לגבי הנושא של עונש המוות אפשר לראות כאן ביטוי עצום של חסד כמו זה שניתן לכולנו על-ידי ישוע. גם אחרי התכשורת שאין מחילה לה, סלח לו המשיח והפקיד בידיו את השליחות של זכייה בנפשות.

"פטרס אך הצהיר שלא ידע מיהו ישוע, אולם עכשיו הוא הבין עם צער רב כמה טוב הכיר וידע אותו האדון ובאיזה דיוק הוא קרא את ליבו, ואת השקר שבליבו אפילו פטרס עצמו לא ידע" (אלן ג' ווייט, 'כמיהת הדורות', עמ' 713).

הוא ידע מה היה בפטרס לפני שפטרס ידע מה בתוך עצמו והוא ידע מה פטרס התעתד לעשות עוד לפני שפטרס ידע את צעדו הבא. ועם כל זאת אהבתו וחסדו נשאר עיקביים. לפטרס לא היה את מי להאשים במעשיו מלבד את עצמו. בהתמודדותנו עם אנשים שעושים טעויות כאלו חשוב מאוד שנלמד לתת להם חסד במידה שהיינו רוצים לעצמנו בנסיבות דומות.

שאלות לדיון:

1. "כל סיפור של חזרה בתשובה" כתב סי.אס.לואיס, "הוא סיפור של תבוסה מבורכת". מה משמע? כיצד חווית תבוסה מבורכת זו? מה הובס ומה ניצח?
2. בגת השמנים ביקש ישוע: "אָבִי, אִם אֵי אֶפְשֶׁר שֶׁהַפּוֹס תַּעֲבֹר מִבְּלִי שֶׁאֶשְׁתֶּה אוֹתָהּ, הֲיֵי נָא פְּרָצוֹנָךְ" (מתי 26:42). מה ההשלכות היוצאות מכך מלבד שישוע צריך היה למות למען ישועת המין האנושי? מדוע היה מותו של ישוע, נושא החטא, הכרחי? מדוע לא יכלה להיות שום דרך אחרת לאלוהים לפטור את בעיית החטא לאור העימות הגדול?